

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ "ТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА"

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Суть міжнародної торгівлі та торговельної політики.

Основні поняття міжнародної торгівлі. Суть торгівлі. Поняття спеціалізації, поділу праці і альтернативної ціни.

Важливість міжнародної торгівлі. Торгівля та географічні відкриття. Торгівля та розвиток технологій. Внесок торгівлі у глобальну економіку.

Визначення торговельної політики. Поняття торговельної політики, дискримінації, доступу до ринку та захисту (протекціонізму).

Інтереси та правові норми у торговельній політиці. Торговельні та соціальні інтереси. Правові норми та ідеї.

Тема 2. Теоретична концепція торговельної політики.

Теорії міжнародної торгівлі в класичній політекономії.

Модель Хекшера-Оліна та теорія М. Портера.

Ефект масштабу.

Міжнародна торгівля в умовах конкурентного та монополістичного ринку.

Зовнішня торгівля в умовах зростання витрат заміщення.

Рівноважна світова ціна і вигоди від міжнародної торгівлі.

Тема 3. Види та інструменти торговельної політики.

Характеристика видів торговельної політики. Політика вільної торгівлі або політика лібералізму; політика захисту внутрішнього ринку або політика протекціонізму; торговельна політика змішаного типу.

Аргументи на користь вільної торгівлі.

Аргументи на користь політики протекціонізму.

Тарифне регулювання. Визначення. Види мит: експортні, імпортні. Види митних ставок: адвалорні, специфічні і комбіновані. Особливі види мит.

Аргументи за і проти використання митних тарифів.

Нетарифне регулювання. Суть, види нетарифних бар'єрів. Характеристика кожного виду.

Тема 4. Система державних органів у сфері торговельної політики.

Державні органи найвищого рівня прийняття рішень. Міністерство економіки України. Державна митна служба України. Міжвідомча комісія з питань вступу України до СОТ. Національний банк України. Міністерство закордонних справ України. Кабінет Міністрів України. Верховна Рада України.

Спеціальні органи у сфері торговельної політики закордоном. Торговельні представництва України закордоном. Переговорні місії України в СОТ та інших міжнародних організаціях.

Аналітичні органи у сфері торговельної політики. Дорадчі органи, громадські організації.

Роль регіональних органів влади у сфері торговельної політики.

Суть багатостороннього регулювання міжнародної торгівлі. Еволюція торговельної системи ГАТТ і СОТ.

Мережа міжнародних організацій та угод в системі регулювання міжнародної торгівлі. Бреттон-Вудські домовленості та угоди ГАТТ/СОТ. Міжнародні організації системи ООН. Інші міжнародні організації. Регіональні та двосторонні угоди та організації. Неурядові установи, що впливають на торговельну політику.

Тема 5: Проблеми вибору торговельної політики.

Критерії вибору ефективної торговельної політики. Критерій рівноцінності грошей. Чиста вигода для держави.

Чим керуються особи, які приймають рішення у торговельній політиці? Мотиви виборних державних службовців. Мотиви посадовців, які призначаються.

Моделі вибору торговельної політики. Модель групи, об'єднаної спільним інтересом, модель рахункової машини, модель статус-кво, інші.

Тема 6: Торговельні аспекти валютно-фінансового регулювання.

Суть та необхідність валютно-фінансового регулювання у зовнішній торгівлі.

Міжнародний та державний рівні валютно-фінансового регулювання. Рівні валютно-фінансового регулювання. Роль МВФ. Роль Світового банку. Національний рівень валютного регулювання.

Механізм валютно-фінансового регулювання у зовнішній торгівлі. Об'єкти валютного регулювання. Інструменти валютного регулювання.

Платіжний баланс і його основні розділи. Розрахунковий баланс. Торговельний баланс.

Тема 7. Статистика міжнародної торгівлі.

Міжнародні стандарти статистики торгівлі товарами. Суб'єкти, що використовують статистичний облік торгівлі товарами. Статистика ООН. Відмінність між загальною і спеціальною системами збору даних. Відмінності в методології компіляції і статистичній методології.

Міжнародні стандарти статистики торгівлі послугами. Способи постачання послуг згідно з положеннями ГАТС. Класифікація послуг за секторами. Методика збору статистичних даних.

Статистика зовнішньої торгівлі товарами та послугами в Україні.

Джерела міжнародної торговельної статистики. Урядові агенції та міжнародні організації.

Тема 8. Торговельна політика та громадські консультації

Поняття та огляд процесу консультацій. Важливість громадських консультацій у сфері торговельної політики. Еволюція системи громадських консультацій.

Механізм громадських консультацій у торговельній політиці. Учасники процесу консультацій. Процедура проведення консультацій.

Громадські консультації у сфері торговельної політики: приклади ЄС, США, Канади, Мексики.

Розвиток громадських консультацій в Україні.

Тема 9. Торговельна політика України у напрямі інтеграції до світової економіки.

Зовнішня торгівля України. Динаміка, галузева структура зовнішньої торгівлі. Експортні-імпортні операції в розрізі країн світу.

Чинники зростання експорту України.

Україна в міжнародних організаціях.

Вступ України до СОТ. Аналіз економічних ефектів від вступу України до СОТ. Торговельний та економічний режими до і після вступу до СОТ. Проблеми переговорного процесу про вступ України до СОТ.